

Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Datum

23 november 2020

Ons kenmerk

Cft 202000175

Pagina

1/7

Onderwerp

Advies op basis van artikel 11 bij de eerste begrotingswijziging 2020 Sint Maarten

Bijlage

-

Geachte heer Irion,

Op 27 oktober jl. ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) het ontwerp van de eerste begrotingswijziging 2020 (BW) van Sint Maarten, met het verzoek daarop te adviseren op basis van artikel 11 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft). Hierbij ontvangt u het advies van het Cft. De BW die u aanbiedt aan de Staten, dient conform artikel 11 lid 2 van de Rft vergezeld te gaan van dit advies en een toelichting over de mate waarin en wijze waarop daarmee rekening is gehouden.

Achtergrond

Sint Maarten heeft op 12 mei 2020 de vastgestelde begroting 2020 voor advies op basis van artikel 12 van de Rft aan het Cft aangeboden. In de vastgestelde begroting heeft Sint Maarten voor het tweede kwartaal 2020 een pakket aan steunmaatregelen (hierna: steunpakket) opgenomen om de sociaaleconomische gevolgen van de wereldwijde Covid-19 crisis voor het land op te vangen. Het Cft bracht op 20 mei 2020 zijn advies uit op de vastgestelde begroting 2020.¹ Daarin verzocht het Cft Sint Maarten uiterlijk 15 juli 2020 een BW bij het Cft in te dienen waarin onder meer een verlenging van het steunpakket voor de resterende maanden van 2020 is verwerkt. Met de voorliggende BW geeft Sint Maarten (ruim drie maanden na de deadline) invulling aan dit verzoek.

---

¹ Cft, kenmerk Cft 202000060, Advies o.b.v. artikel 12 Rft bij de vastgestelde begroting 2020 Sint Maarten.

Toetsingskader

Het toetsingskader van deze BW wordt gevormd door de Rft en de aanwijzing², met dien verstande dat de Rijksministerraad (RMR) op 27 maart 2020 op grond van artikel 25 lid 1 van de Rft voor begrotingsjaar 2020 heeft ingestemd met een afwijking van de centrale begrotingsnorm zoals vervat in artikel 15 lid 1 van de Rft.³ Op 13 november 2020 heeft de RMR besloten Sint Maarten vooralsnog een maximaal begrotingstekort voor het gehele jaar 2020 toe te staan van ANG 185,5 miljoen.⁴

Ook heeft de RMR op 1 mei 2020 besloten om vanwege de gevolgen van de orkanen Irma en Maria akkoord te gaan met het afwijken van de normen van artikel 15 lid 1 van de Rft.⁵ Hierbij stelde de RMR onder meer de voorwaarde dat het begrotingstekort voor 2020 zonder de financiële gevolgen van Covid-19 maximaal ANG 31 miljoen mag bedragen.

Oordeel

De BW toont een tekort van circa ANG 275 miljoen voor het jaar 2020 waardoor niet aan artikel 15 lid 1 sub a van de Rft wordt voldaan. Het begrote tekort overstijgt ook het voorlopig maximaal toegestane tekort (op kasbasis) van ANG 185,5 miljoen conform besluitvorming in de RMR van 13 november jl. De begrote baten en lasten op zowel de gewone dienst als de kapitaaldienst zijn onvoldoende toegelicht en onderbouwd, waardoor de BW ook niet voldoet aan artikel 15 lid 2 van de Rft.

Het Cft adviseert u de volgende aanpassingen in de BW aan te brengen:

- Pas de baten en lasten op de gewone dienst aan overeenkomstig de prognoses in de derde uitvoeringsrapportage (UR) over 2020. Het Cft constateert dat de in de BW opgenomen baten en lasten niet in lijn zijn met de realisaties tot en met het derde kwartaal en de daaruit volgende prognoses voor het gehele jaar.
- Pas de kapitaalinvesteringen aan conform de meest recente verwachtingen zoals door u aangegeven in uw brief aan het Cft van 3 november jl.⁶ Ook de voorgenomen dekking hiervoor dient in de BW te worden aangepast.
- Breng de noodzakelijke correcties aan in het overzicht van baten in de toelichting bij de BW en het getallenboek zodat deze op elkaar aansluiten. Dit verzoek geldt ook voor het overzicht van leningen.
- Verwerk de besparingen als gevolg van de verlaging van arbeidsvoorwaarden van politieke gezagsdragers en ambtenaren en licht deze nader toe.

---

² In september 2015 is door de RMR aan het bestuur van Sint Maarten een aanwijzing gegeven. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten tot verlenging hiervan. Ten aanzien van de verlenging dient in de RMR nog definitieve besluitvorming plaats te vinden.

³ BZK, kenmerk 2020-0000167045, Besluitvorming Rijksministerraad 27 maart 2020, d.d. 1 april 2020.

⁴ BZK, kenmerk 2020-0000662554, Afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten, d.d. 13 november 2020.

⁵ BZK, kenmerk 2020-0000223154, Besluitvorming Rijksministerraad 1 mei 2020 inzake liquiditeitssteun Aruba en Sint Maarten, d.d. 6 mei 2020.

⁶ Ministerie van Financiën Sint Maarten, kenmerk 3736-D, Completion of conditions for the second tranche of liquidity support Sint Maarten.

- Neem in de BW, in lijn met de besluitvorming in de RMR van 13 november jl., een adequate toelichting op over de aansluiting tussen het door het Cft berekende voorlopige maximaal toegestane tekort van ANG 185,5 miljoen op kasbasis en de bij de begroting gebruikelijke baten-lasten-benadering. Het Cft zal op basis daarvan in zijn advies bij de vastgestelde BW tot een verdere concretisering van zijn advies over de maximaal toegestane afwijking komen en de RMR nader informeren.

In het advies bij de vastgestelde begroting 2020 gaf het Cft u een aantal aanbevelingen om in de BW te verwerken. Het Cft constateert dat conform het advies lastenbesparingen in de BW zijn opgenomen als dekking voor de onderdelen van het steunpakket die niet gedekt worden door liquiditeitssteun. Daarnaast blijft het begrotingstekort zonder de financiële gevolgen van Covid-19 binnen het bedrag van ANG 31 miljoen dat de RMR als maximum heeft gesteld. In de BW heeft Sint Maarten een toelichting verstrekt over de naleving van de met Nederland gemaakte afspraken ten aanzien van de detentiesituatie en verbetermaatregelen in de justitiële keten in de begrotingen 2020 en 2021. De in 2020 geplande investeringen voor de gevangenis zijn vanwege de Covid-19 crisis niet uitgevoerd. Het Cft adviseert u met Nederland nieuwe afspraken te maken en de financiële gevolgen te verwerken in de ontwerpbegroting 2021.

Toelichting

Gewone dienst

De BW gaat uit van baten van ANG 322 miljoen en lasten van circa ANG 597 miljoen voor het gehele jaar en toont dus een tekort van circa ANG 275 miljoen. Tabel 1 geeft een overzicht van de begrote baten en lasten voor 2020 in de BW in vergelijking met de vastgestelde begroting en de realisatie tot en met het derde kwartaal.

Gewone dienst	Vastgestelde begroting 2020	BW 2020	Realisatie t/m Q3 2020
Baten	348	322	279
Lasten	611	597	412
<i>Saldo</i>	-263	-275	-133

Tabel 1: Vergelijking begrote baten en lasten 2020 (ANG miljoenen)

Het Cft constateert dat het in de BW opgenomen tekort hoger is dan dat in de vastgestelde begroting. Dit hogere tekort wordt met name veroorzaakt door een neerwaartse bijstelling van de baten.

Baten

Sint Maarten geeft in de BW aan de op 7 augustus jl. gepubliceerde raming⁷ van het IMF te hanteren als uitgangspunt voor het begroten van de baten. De raming van het IMF komt uit op een economische krimp in 2020 van 25 procent. In tabel 2 worden de begrote baten per categorie vergeleken met de realisatie tot en met het derde kwartaal 2020 en de realisatie in 2019. De totale begrote baten tonen een daling van circa 26 procent ten opzichte van 2019, iets hoger dan de IMF-raming.

	Begrotings- wijziging 2020	Realisatie t/m Q3 2020	Realisatie 2019
Belastingen	223	226	350
Vergunningen	1	9	21
Fees en concessies	59	26	45
Overige baten	39	18	18
<i>Totaal Baten</i>	<i>322</i>	<i>279</i>	<i>434</i>

Tabel 2: Vergelijking begrote en gerealiseerde baten (ANG miljoenen)

Uit de tabel blijkt dat de in de BW opgenomen belastingen en vergunningen lager zijn begroot dan de realisatie tot en met het derde kwartaal. Daartegenover lijken de 'fees en concessies', bestaande uit met name banklicenties, en de 'overige baten' te hoog begroot. Het Cft concludeert dat de BW niet conform de best mogelijke inschatting is opgesteld. In de derde UR over 2020 wordt circa ANG 337 miljoen aan baten voor het gehele jaar verwacht, uitgaande van de realisatie tot en met september. Het Cft adviseert u om de begrote baten in lijn te brengen met de prognose in de derde UR.

Het Cft constateert dat de begrote baten onvoldoende zijn toegelicht. Daarnaast sluit het overzicht van baten in de toelichting bij de begroting niet aan op het getallenboek. U wordt verzocht de baten te voorzien van een toereikende toelichting en de noodzakelijk correcties in de overzichten aan te brengen alvorens de BW aan de Staten aan te bieden.

Lasten

De begrote lasten bedragen circa ANG 597 miljoen en bestaan voor circa ANG 126 uit lasten gerelateerd aan de Covid-19 crisis en voor ANG 471 miljoen uit reguliere lasten. In de derde UR 2020 is een prognose van de lasten voor geheel 2020 opgenomen. Hieruit blijkt dat Sint Maarten circa ANG 561 miljoen aan lasten verwacht te realiseren, waarvan circa ANG 86 miljoen Covid-19 gerelateerd. Het Cft constateert dat de lasten in de BW te hoog zijn begroot en adviseert u deze conform de meest recente verwachtingen neerwaarts bij te stellen.

---

⁷ IMF, The Kingdom of the Netherlands – Sint Maarten Macro-Fiscal Framework (Aide-Mémoire).

Sint Maarten heeft het steunpakket verlengd tot en met december 2020. Conform advies van het Cft bij de vastgestelde begroting 2020 zijn de financiële effecten van het steunpakket in deze BW verwerkt. Voor de uitvoering van het steunpakket is in 2020 circa ANG 126 miljoen begroot, waarvan circa ANG 111 miljoen in aanmerking komt voor financiering door middel van liquiditeitssteun. Het Cft heeft in zijn advies bij de vastgestelde begroting 2020 geadviseerd om, voor de onderdelen van het steunpakket die niet in aanmerking komen voor liquiditeitssteun (ANG 14,5 miljoen), besparingen in de begroting te vinden. De reguliere lasten zijn met circa ANG 27 miljoen verlaagd ten opzichte van de vastgestelde begroting 2020. Het Cft constateert dat hiermee dekking gevonden is voor de steunmaatregelen die niet door Nederlandse liquiditeitssteun gefinancierd worden.

Voorwaarden liquiditeitssteun tweede tranche 2020

De RMR heeft op 15 mei 2020 voorwaarden gesteld bij de tweede tranche liquiditeitssteun.⁸ Sint Maarten heeft onvoorwaardelijk ingestemd⁹ met deze voorwaarden en heeft sindsdien verschillende voorstellen ingediend om invulling te geven aan de voorwaarden, waaronder het meest recente voorstel van 3 november 2020.¹⁰ De RMR heeft op 13 november 2020 aangegeven dat Sint Maarten betekenisvolle stappen heeft gezet in de invulling van de voorwaarden aan de tweede tranche liquiditeitssteun maar dat verdere stappen noodzakelijk zijn om volledig te kunnen voldoen aan alle voorwaarden.¹¹ Deze zien vooral toe op het direct in uitvoering nemen van de maatregelen en het opstarten van de wetgevingstrajecten om te komen tot landsverordeningen.

De invulling van de verlaging van de arbeidsvoorwaarden van politieke gezagsdragers (met 25 procent) en ambtenaren (met 12,5 procent) heeft gevolgen voor de begroting 2020. Uit de BW wordt niet duidelijk of de gevolgen voor de begroting volledig zijn verwerkt. De personeelslasten tonen een verlaging van circa ANG 12,6 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2020, deels door verlagingen in de bezoldigingen en vakantietoelage voor elk circa ANG 4 miljoen. Het Cft adviseert u de uit de maatregelen volgende besparingen volledig in de BW te verwerken en ontvangt graag nadere toelichting over de wijze waarop dit is gedaan.

De 'Landsverordening herziening pensioen overheidsdienaren' is per 1 juli 2020 ingevoerd. In de BW is een besparing van de pensioenlasten van ANG 4,6 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2020 opgenomen.

---

⁸ BZK, kenmerk 2020-0000298187, Besluitvorming Rijksministerraad 15 mei 2020 inzake liquiditeitssteun Sint Maarten, d.d. 22 mei 2020.

⁹ Kabinet gevolmachtigd minister van Sint Maarten, Onvoorwaardelijk aanvaarding tweede tranche liquiditeitssteun, d.d. 20 mei 2020.

¹⁰ Ministerie van Financiën Sint Maarten, kenmerk 3736-D, Completion of conditions for the second tranche of liquidity support Sint Maarten, d.d. 3 november 2020.

¹¹ BZK, kenmerk 2020-0000662554, Afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten, d.d. 13 november 2020.

Kapitaaldienst

De begroting van de kapitaaldienst voor 2020 is sluitend en gaat uit van kapitaaluitgaven van circa ANG 43 miljoen voor 2020, waarvan circa ANG 30 miljoen aan investeringen. Aangezien er nog geen twee maanden resteren voor het jaar 2020, is het niet aannemelijk dat er voor het eind van het jaar nog omvangrijke kapitaalinvesteringen plaatsvinden. U heeft het Cft in uw brief van 3 november 2020 geïnformeerd dit jaar nog ANG 5 miljoen aan uitgaven voor investeringen te verwachten. Het Cft heeft dit bedrag betrokken bij de berekening van de liquiditeitsbehoefte voor 2020.¹² U wordt verzocht vóór aanbieding aan de Staten de kapitaaluitgaven aan te passen en een nadere toelichting op de voorgenomen kapitaalinvesteringen te verstrekken zodat kan worden vastgesteld dat deze voldoen aan de SNA-criteria en dat deze noodzakelijke vervangingsinvesteringen betreffen.

Leningen

In het leningenoverzicht bij de begroting is circa ANG 254 miljoen opgenomen voor liquiditeitssteun als gevolg van de Covid-19 crisis, waarvan circa ANG 139 miljoen voor inkomstenderving en circa ANG 115 miljoen voor de uitvoering van de loonkostensubsidie voor bedrijven. Voor 2020 heeft de RMR tot en met het derde kwartaal ANG 113,3 miljoen aan liquiditeitssteun in verband met Covid-19 verstrekt.¹³ De resterende liquiditeitsbehoefte bedraagt volgens Sint Maarten ANG 61,2 miljoen. In de RMR van 13 november 2020 is besloten dat Sint Maarten nog geen aanspraak kan maken op dit bedrag. Sint Maarten voldoet immers nog niet volledig aan de voorwaarden bij de tweede tranche liquiditeitssteun en heeft nog niet heeft ingestemd met de voorwaarden bij de derde tranche.¹⁴ Zodra hiervan wel sprake is, zal het totale bedrag aan liquiditeitssteun voor 2020 ANG 174,5 miljoen bedragen. Het in het leningenoverzicht opgenomen bedrag aan leningen is dus te hoog en dient te worden bijgesteld.

In het getallenboek is naast het bedrag van ANG 254 miljoen een bedrag van ANG 21,4 miljoen opgenomen als 'liquiditeitssteun lening'. Het Cft ontvangt graag nadere onderbouwing voor deze lening. Het Cft merkt op dat het leningenoverzicht in de toelichting bij de begroting niet in overeenstemming is met het overzicht in het getallenboek en verzoekt u om de twee overzichten op elkaar aan te laten sluiten.

Tot slot

In september 2015 heeft de RMR het bestuur van Sint Maarten een aanwijzing gegeven. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten de deadlines zoals opgenomen in de aanwijzing aan te passen.¹⁵ Definitieve besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden.

---

¹² Cft, kenmerk Cft 202000154, Advies afwijken begrotingsnormen, schuldopbouw en liquiditeitsbehoefte Sint Maarten. d.d. 4 november 2020.

¹³ ANG 50 miljoen voor 'aanvulling liquiditeitssaldo 2019', ANG 20 miljoen eerste tranche liquiditeitssteun en ANG 43,3 miljoen tweede tranche liquiditeitssteun.

¹⁴ BZK, kenmerk 2020-0000662554, Afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten, d.d. 13 november 2020.

¹⁵ BZK, kenmerk 2019-0000273759, Zienswijze Raad van Ministers Sint Maarten, d.d. 12 juli 2019.

Kenmerk
Cft 202000175
Blad
7/7

Als gevolg van de Covid-19 crisis zullen de deadlines voor het compenseren van de tekorten en het oplossen van de betalingsachterstanden opnieuw moeten worden gezien. Maatregelen om het zorgstelsel en de oudedagsvoorzieningen structureel betaalbaar te houden zullen naar verwachting betrokken worden bij het landspakket dat nog door Sint Maarten en Nederland dient te worden overeengekomen. Het Cft herhaalt zijn advies aan Sint Maarten om met Nederland in overleg te treden over de aanwijzing en deze te betrekken bij de gesprekken over benodigde hervormingen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De waarnemend secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten